

Koningsstraat 38 - 40

Geboortehuis Nicolaas Beets

Waar kennen we Nicolaas Beets van? Hij is bekender onder zijn pseudoniem (schuilnaam) *Hildebrand* en als de *Camera Obscura* ook nog voorbij komt weten heel veel mensen wie hij is.

Beets werd in 1814 in Haarlem geboren in de Koningsstraat in het pand waar je nu voor staat. Zijn vader was apotheker. Op de middelbare school was hij bevriend met John Lockart een Engelse jongen. Beets leerde zodoende snel Engels, waardoor hij de Engelse schrijvers George Byron en Walter Scott in de oorspronkelijke taal kon lezen. Hij was tevens een tijdgenoot van de door hem bewonderde Willem Bilderdijk.

Beets studeerde theologie in Leiden, waar hij met zijn vrienden een romantische club oprichtte. Welsprekendheid werd zeer gewaardeerd en ook lazen ze elkaar hun en andermans werk voor.

In 1838 verschijnt zijn eerste gedichtenbundel met romantisch werk. Geïnspireerd door Victor Hugo, Walter Scott en vooral Byron.

Later neemt hij afstand van deze periode en richt hij zich op zijn predikantschap en schrijft hij vooral over de burgerlijke moraal.

1840 is het jaar dat hij trouwt met jonkvrouw Aleida van Foreest en wordt hij dominee in Heemstede. Het echtpaar krijgt negen kinderen. In 1853 overlijdt Aleida. Beets blijft niet lang zonder vrouw. Drie jaar later trouwt hij met Aleide's jongere zus Jacoba. Met Jacoba krijgt Beets nog eens zes kinderen. In Heemstede heeft hij in 1852 samen met ouders een protestante basisschool opgericht: "Nicolaas Beetsschool. Deze school bestaat nog steeds.

Het is 1839 als Beets onder zijn schuilnaam Hildebrand nog in zijn studententijd zijn bekendste werk publiceert: "*De Camera Obscura*". Hij heeft er direct veel succes mee. Opmerkelijk is dat hij bij elke herdruk nieuwe verhalen toevoegde. Pas in 1851 kreeg het zijn definitieve vorm. Al in de eerste uitgave schrijft hij het verhaal over "*De Familie Stastok*" en "*Een onaangenaam mensch in den Haarlemmerhout*". Op zachtmoedige ironische wijze zet hij de kleinburgerlijkheid van de Haarlemse elite te kijk.

Utrecht wordt zijn woon- en werkplaats. Hij wordt hier zelfs benoemd tot hoogleraar. Inmiddels was hij actief betrokken bij allerlei besturen van maatschappelijke en culturele instellingen. Hij zette zich in voor de afschaffing van de slavernij. Pleitte ook voor de aanleg van waterleiding ter bestrijding van cholera en was medeoprichter van het latere nog steeds bestaande Wilhelmina Kinderziekenhuis.

In zijn laatste werkzame jaren is hij veel meer bezig met de theologie. Hij dicht in die jaren nog wel, maar ontvangt ook veel kritiek op zijn wijze van schrijven. In 1903 overlijdt hij in Utrecht. Op zijn grafsteen heeft hij laten zetten: "God is mijn licht".

In 1962 werd in de Haarlemmerhout het Hildebrandmonument van de beeldhouwer professor Jan Bronner onthuld. Helaas deed vandalisme ertoe besluiten om de originele beelden weg te halen. Deze staan nu in het museum 't Nijenhuis in Heino. In 2014 werd het monument weer in ere met nieuwe beelden hersteld. Dit was gelijk met de 200ste geboortedag van Beets.

In 1948 werd in de Koningsstraat een plaquette ter herinnering aan zijn geboorte(huis) in de gevel aangebracht.

Bron: Literatuurmuseum.

